

PZPN

L. dz. 2887/2023

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2023 -10- 25
ZAL.	NR

RPW/92860/2023 P
Data: 2023-10-25

Warszawa, dnia 24 września 2023 roku

Szanowny Pan Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 października 2023 roku, doręczone w dniu 11 października 2023 roku w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej za krytykę członków związków sportowych, uprzejmie wyjaśniamy.

Krytyka rozstrzygnięć sędziowskich przez piłkarzy, członków sztabu trenerskiego oraz działaczy klubowych w praktyce zawsze oznacza podważenie wysiłku sportowego drużyny przeciwnej. W konsekwencji błędnie pojmowane prawo do krytyki doprowadzi do zakwestionowania istoty reguły fair play, która jest fundamentem współzawodnictwa sportowego, opartego na szacunku dla przeciwnika i innych uczestników rywalizacji sportowej.

W świetle Kodeksu Etycznego Polskiego Związku Piłki Nożnej, reguła fair play przejawia się w szczególności w "dobrowolnym podporządkowaniu się obowiązującym w sporcie piłki nożnej przepisom" oraz "akceptowaniu bez dyskusji decyzji sędziego, choćby niekorzystnych dla zespołu lub zawodnika".

Powyższe założenia korespondują z treścią Przepisów Gry w piłkę nożną, których treścią Polski Związek Piłki Nożnej jest bezwzględnie związany. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że tworzeniem i zmianą Przepisów Gry w piłkę zajmuje się od stu kilkudziesięciu lat Międzynarodowa Rada Piłkarska (IFAB). Rada ta jest organem niezależnym od Polskiego Związku Piłki Nożnej i składa się z przedstawicieli FIFA oraz zaledwie czterech związków piłki nożnej, tj. Angielskiego, Walijskiego, Szkockiego Związku Piłki Nożnej oraz Związku Piłkarskiego Irlandii Północnej. Te same Przepisy obowiązują w każdych zawodach, w każdej konfederacji, państwie, mieście czy wiosce i poza modyfikacjami, na które zezwala IFAB, Przepisów Gry nie wolno modyfikować czy zmieniać (chyba że za zgodą IFAB).

Zgodnie z wytycznymi IFAB, osoby odpowiedzialne za szkolenie sędziów oraz innych uczestników zawodów, powinny podkreślać, że:

- sędziowie powinni stosować Przepisy zgodnie z „duchem gry”, aby dążyć do rozgrywania zawodów w atmosferze fair play oraz bezpiecznych warunkach,
- każdy musi szanować sędziów i ich decyzje, pamiętając i szanując to, że sędziowie są ludźmi i popełniają błędy.

Przepisy gry w piłkę nożną w art. 12 zakładają, że każdy uczestnik rywalizacji musi pogodzić się z rozstrzygnięciem oraz wykluczają jakkolwiek krytykę orzeczeń sędziowskich. Art. 12 Przepisów gry w piłkę nożną wyraźnie wskazuje, że żółtą kartką zostanie ukarany ten, kto m. in. okazuje niezadowolenie oraz brak szacunku do zawodów. Za powtarzające się zachowania o cechach krytyki decyzji sędziowskich lub podważania kompetencji sędziów grozi wykluczenie z gry (czerwona kartka).

Zgodnie z art. 70 Regulaminu Dyscyplinarnego Polskiego Związku Piłki Nożnej, przewidującego odpowiedzialność za podważanie decyzji sędziowskich, za podważanie decyzji sędziowskich lub kompetencji sędziów przez zawodników, trenerów, członków sztabu medycznego lub działaczy, wymierza się karę upomnienia, nagany lub karę pieniężną. Powyższa regulacja jest konsekwencją niedopuszczalności krytyki decyzji boiskowych sędziego piłkarskiego przez uczestników zawodów piłkarskich, zawartej w art. 12 Przepisów Gry w piłkę nożną.

Brak jest jakichkolwiek argumentów o charakterze celowościowym lub funkcjonalnym, aby zakaz jakiegokolwiek oceny pracy sędziów, zawarty w Przepisach Gry w piłkę nożną nie obowiązywał po zakończeniu rozgrywek. Tak jak to wyżej wskazano, dopuszczenie takiej krytyki prowadziłoby do podważenia istoty zasady fair play, albowiem przedstawiciele drużyny niezadowolonej z rozstrzygnięcia poprzez podważanie decyzji sędziowskich w sposób legalny deprecjonowałoby wysiłek sportowy przeciwnika a przez to fundamentalny nakaz moralny sportu – tj. bezwzględne przestrzeganie zasady fair play.

Co do konstrukcji samego przepisu art. 70 Regulaminu Dyscyplinarnego PZPN, należy zwrócić uwagę, że zakres zastosowania tego przepisu ograniczony jest do wąskiego kręgu, tj. zawodników, członków sztabu trenerskiego, medycznego lub działaczy oraz zawarty w dziale „Niesportowe zachowanie”.

Przepis ten celowo nie posługuje się ocennym i dającym pole do nadużyć sformułowaniem „nieuprawniona” krytyka, albowiem prowadziłoby to do całkowicie arbitralnej i dowolnej oceny pracy sędziego przez organy jurysdykcyjne PZPN i niemożliwej do usunięcia wątpliwości, kiedy w danym przypadku krytyka ta jest uprawniona, a kiedy nie jest uprawniona, biorąc pod uwagę realia konkretnego meczu piłkarskiego.

Co do kar, grożących na naruszenie art. 70 RD (upomnienie, nagana, kara pieniężna) należy zwrócić uwagę, że katalog kar nie obejmuje kar trwale eliminacyjnych, takich jak dyskwalifikacja lub wykluczenie z PZPN. Brak jest przy tym jakichkolwiek argumentów o charakterze systemowym, aby np. profesjonalny klub piłkarski, który uczestnicząc w rozgrywkach piłkarskich otrzymuje wielomilionowe nagrody pieniężne nie mógł być karany karą pieniężną.

Należy podkreślić, że prawo do krytyki co do zasady jest prawem, które przysługuje każdemu członkowi społeczności piłkarskiej, jednakże w omawianym przypadku, ze względu na powołane wyżej argumenty, musi ono podlegać ograniczeniu.

Krytyka pracy sędziów może odbywać się w gronie wewnątrzklubowym, np. przed Kolegium Sędziów, które dokonuje oceny pracy sędziów albo na drodze tzw. protestu, przewidzianego przez regulaminy rozgrywek piłkarskich. Protest co do przebiegu zawodów piłkarskich składa się do odpowiedniego organu, odpowiedzialnego za prowadzenie rozgrywek piłkarskim. W odniesieniu do rozgrywek I, II i III ligi jest to Komisja ds. Rozgrywek i Piłkarstwa Profesjonalnego PZPN. Postępowanie w przedmiocie protestu na charakter dwuinstancyjny.

W przypadku, jeżeli sędzia piłkarski w sposób świadomy prowadzi zawody w sposób sprzeczny z Przepisami Gry w piłkę podlega odpowiedzialności z art. 87 Regulaminu Dyscyplinarnego, zgodnie z którym za umyślne prowadzenie zawodów w sposób sprzeczny z Przepisami Gry wymierza się karę dyskwalifikacji od 1 roku, skreślenia z listy sędziów albo wykluczenia z PZPN.

Ponadto, zgodnie z art. 9a Ustawy o sporcie ostateczne decyzje dyscyplinarne polskich związków sportowych podlegają zaskarżeniu i kontroli Trybunału Arbitrażowego ds. sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim, z kolei w przypadku rażącego naruszenia przepisów prawa lub oczywistej niesłuszności orzeczenia Trybunału Arbitrażowego ds. sportu przy PKOl strona ma możliwość złożenia skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego.

Liczymy, iż powyższe stanowisko spotka się z akceptacją Pana Rzecznika, w przypadku dalszych pytań lub wątpliwości, pozostajemy do dyspozycji.

Z pozdrowieniami,

Adam Kaźmierczak

Wiceprezes ds. Piłkarstwa Profesjonalnego
Polskiego Związku Piłki Nożnej

Cezary Kulesza

Prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej

